

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2008-900

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mustonen, Risto			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Luonnonsuojelusta monimuotoisuuden tuotantoon : Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma METSON kulttuurinen luontokuva			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2008-11-03	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 66 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Suomessa teollisen puuntuotannon tarpeet ja kasvavan puuntuotannon tavoite ovat keskeisesti määritelleet metsäpolitiikan sisältöä. Metsäluonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen on noussut viime vuosina osaksi poliittisia metsäohjelmia ja luonnon monimuotoisuuden suojeluun on sitouduttu myös kansainvälisissä sopimuksissa.</p> <p>Tämä tutkimus selvittää sitä, millaisia tavoitteita suhteessa luontoon asetetaan Kansallisessa metsäohjelma 2010:ssä sekä sen suojelupoliittisessa osassa METSOssa, joka toteutettiin vuosina 2002 - 2007. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millaisen sisällön käsitteet metsäluonto ja luonnon monimuotoisuus saa modernissa luonnonsuojelupoliittisessa toimintaohjelmassa, jonka laadintaan osallistuvilla tahoilla on toisistaan voimakkaasti poikkeavat intressit suhteessa metsienkäyttöön.</p> <p>METSO-toimintaohjelma on yksi esitys ympäristöongelman määrittelystä ja sen ratkaisuyrityksestä. Ohjelman laatineessa työryhmässä toimijat ottivat kantaa keinojen tehokkuuteen ja yhteiskunnalliseen hyväksyttävyyteen. Kyse on tällöin päätöksenteon legitimitetistä ja tutkimusongelmasta: kuinka luontoa ja sen monimuotoisuutta arvotetaan sekä millaisista perusteista ja taustatekijöistä arvottaminen nousee? Tutkimusaineiston muodostivat Etelä-Suomen, Oulun läänin länsiosan ja Lapin läänin lounaisosan metsien monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma (METSO) sekä ohjelman laadintaan osallistuneiden toimijoiden ja eturyhmien lehdistötiedotteet ja julkiset lausumat vuosilta 2000 - 2002.</p> <p>Diskurssianalyysillä voidaan etsiä ympäristöpoliittisen kielenkäytön takana vaikuttavia arvojärjestelmiä sekä taustaoletuksia. Konstruktionistiseen teoriakehykseen tukeutuen oletan, että diskurssit voidaan nähdä eri tavoin tavoitteellisina suhteessa luontoon ja yhteiskuntaan. Tällöin voidaan tarkastella, millaiset seikat nähdään mahdollisina, tarpeellisina tai välttämättömyyksinä tietyssä diskurssissa. Diskurssin voi nähdä toimivan ideologisesti silloin, kun luonteeltaan yksityiset intressit tai edut esitetään yhteisesti jaettuina ja haluttuina</p> <p>Lähden tutkimuksessani siitä, että luonnonsuojelumenetelmistä päättäminen on valintaprosessi, jossa muotoillaan sääntelytapoja ja toimintamalleja yhteiskunnan ja luonnon väliselle suhteelle. Olen rajannut kulttuurisen luontokuvan ja luontosuhteen kannalta sellaisia diskursseja, joissa luonto ja monimuotoisuus asemoidaan ja luokitellaan eri tavoin. Aineiston tulkinnan perusteella näyttää siltä, että METSO-ohjelman sisältö määrittyi vahvasti metsätalouden ja teollisuuden intresseistä käsin. Kansallisessa metsäohjelmassa määritellyt hakkuutavoitteet asettivat myös rajoja ohjelman luonnonsuojelullisille tavoitteille.</p> <p>METSO-toimintaohjelmasta on hahmotettavissa uudenlainen metsä- ja luonnonsuojelupoliittinen suhtautumistapa luontoon. Tavoitetasolla sitä määrittävät muun muassa pyrkimys mahdollisimman tehokkaaseen monimuotoisuuden tuottamiseen sekä suojelukeinoille asetettu kustannustehokkuuden vaatimus. Näyttää siltä, että METSON myötä perinteisestä luonnonalueiden rauhoittamisesta on siirrytty kohti markkinalähtöistä, maanomistajan täydelliseen vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja kustannustehokkuudella arvotettua monimuotoisuuden tuotantoa. Metsäluonnosta ja biodiversiteetistä on samalla tulossa yhä laajemmin markkinahyödyke, jota voidaan ostaa, myydä ja vuokrata.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords metsäpolitiikka ekologisuus modernisaatio luonnonsuojelu luonnon monimuotoisuus luontosuhde			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			